

Seurantaraportti 2023

Tuusulan taideohjelmien ohjausryhmä

Tuusulan ensimmäinen taideohjelma laadittiin Rykmentinpuistoon, jonne esitettiin taiteen sijoittamisesta yleissuunnitelma vuonna 2015. Yleissuunnitelmaan nojaava Rykmentinpuiston taideohjelma on hyväksytty Tuusulan kunnanvaltuustossa 13.3.2017 §30. Kunnanhallituksessa 18.9.2017 §404 annettiin tehtäväksi perustaa Rykmentinpuiston taiteen ohjausryhmä. Ohjausryhmän tulee esittää ohjelman toteuttamisesta ja kertyneiden varojen käytöstä kunnanhallitukselle vuosittain seurantaraportti.

Rykmentinpuiston taideohjelma

Yksi taideohjelman ja taiteen ohjausryhmän työskentelyn tärkeimmistä tehtävistä on taata alueelle yhtenäisen suunnittelun tuloksena aluetta positiivisesti kohottavaa julkista taidetta, alueen käyttäjille maamerkeiksi ja nautinnoksi.

Taideohjelman koordinoinnista vastaa ohjausryhmä. Ohjausryhmä kokoontui vuonna 2023 kahdeksan kertaa. Ohjausryhmään kuuluu Minna Tuominen, taidemuseon intendentti (pj), Pirjo Lehtonen, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Markus Meckelborg, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Sanna Tuhkunen, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Kaarle Ranta, tuottaja, Mia Järvinen, kunnanpuutarhuri, Jouni Määttä, Rykmentinpuiston projektipäällikkö, Helena Sundström, Rykmentinpuiston infran projektipäällikkö.

Ohjausryhmä on ostanut taidekoordinointi palvelut Frei Zimmer Oy:ltä. Taidekoordinaattorina on toiminut Laura Lehtinen (sihteeri ohjausryhmän kokouksissa).

Rykmentinpuiston taideohjelman toiminta

Taiteilija Satu-Minna Suorajärven *Pasuuna* teos on valmistunut. Teos tulee sijoittumaan katualueelle, Tykkimiehenraitin itäosaan. Teosta ei ole voitu installoida koska katualue ja korttelin rakentaminen on kesken. Teoksesta tehtiin osittainen vastaanottosopimus (21.4.2023 Raumalla), jotta taiteilija saa suurimman osan teoskuluistaan laskutettua. Viimeinen erä (enintään 23 500 €) jää laskutettavaksi teoksen asennuksen ja valaistuksen valmistumisen jälkeen. Teoksesta on tehty erillinen säilytys sopimus raumalaisen Steelpark Oy:n kanssa. Viivästyminen tarkoittaa myös muutossopimusta taiteilija sopimukseen sekä ylimääräisiä kuluja säilyttämisestä. Myös asennuksen viivästyisestä syntyy ylimääräisiä kuluja (viivästysmaksu 19 % perustusten, kuljetuksen ja asennuksen osuudesta, varastointi ja lisätyö), vuonna 2023 yhteensä 5434 €.

Taideohjelmassa taiteen paikoiksi merkityt aukiot, alikulku ja voimalan parkki ovat vielä kaavoituksen osalta kesken. Vuoden mittaan päätettiin odottaa suunnitelmien valmistumista sekä odottaa rahamäärän kertymistä vielä suuremmaksi. Hyrylän keskustan maisema-arkkitehtuurikilpailu alueeseen Rykmentinpuiston puolella kuuluu Varuskunnanaukio (ilmoittautumisvaihe maaliskuussa 2024).

Urkan suunnitelmia käytiin kuulemassa 29.3. kokouksessa. Urkka-aukion pihasuunnitelmaan oli jo alustavasti merkitty taiteen paikka, joka oli erittäin hyvä. Taiteen teoksen budjetista on annettu tilaajaryhmälle tiedoksi hintahaitaria ja alustava taiteilijalista on mietittynä. Toivotaan tilaajilta, että taiteesta järjestettäisi rinnakkainen luonnoskilpailu. Urkalta on yhteys

Puustellinmetsään ja laajemmalti Rykmentinpuiston alueeseen ja tutkimme olemassa olevan väylän varrelle mahdollista taiteen sijoittamista (mahdollisesti Svenssonin taidesuunnitelma).

Ylläpitotöitä

Vesa-Pekka Rannikon *Kirjoverkkoperhonen* joidenkin teoksien kiinnitykset repsottivat. Taiteilija uusi kiinnitykset muilta paitsi metsäisiltä osuuksilta. Vaihdot tapahtuivat taiteilijan taakuun piirissä. Teokselle tilataan kyltti 2024, toistaiseksi tiedot löytyvät sijaintipaikoista kartan kera Tuusulan internet-sivuilta.

Pekka Jylhän *Auringonsilta* teoksen korjaustyö on saatu päätökseen keväällä 2023 automaalaamo Ketosen toimesta. Teos sai ohiajaneesta nosturista tuntuja kolhuja, joita on korjattu syksystä 2022 lähtien vahingontekijän vakuutusrahoista.

Kaisu Koiviston teosten siirto Rykmentinpuiston istutuslaatikoista on sovittu tehtäväksi. Päätettiin nostaa teokset jalustoille, jotta alustan ylläpitotöitä ei tarvita. Paikan etsintä on kesken, sillä Rykmentin puistotien itäpäässä sijaitsevan kääntöpaikan läheisyyteen ajateltujen teosten maapohja on yllättävän vetinen. Taiteilija hyväksyy siirtotyön. Työ tapahtunee vuoden 2024 puolella. Samassa yhteydessä pohditaan L-G Nordströmin teosten siirtoa.

Kellokoskelle valmistuneen Samuli Alosen Vetonaula -teoksen kyltti on tilattu taiteilijalta. Kyltitys valmistuu 2024 puolella.

Tapahtumatuotanto

Elokuvafestivaali helmikuu 2023

Vuosiohjelmaan oli suunniteltu elokuvatapahtuma viikonloppua Rykmentinpuiston kinolle, mutta ohjelmistojen järjestäjien epävakaa tilanne johti päätökseen perua aiotut tapahtumat. Kaksipäiväisen elokuvafestivaalin ohjelmistoon oli tarkoitus kuulua tunnettuja elokuvia Suomesta ja ulkomailta; taiteilija elämäkerrallinen näytös, ohjaajavierailu ja poikkitaiteellisia elokuvaelämyksiä säästetyn mykkäelokuvan muodossa. Elokuvafestivaalia ei enää valmistella taideohjelman puitteissa, sillä kunnan toiset yksiköt järjestävät jo elokuvailtoja.

Taidetarinoita Tuusulasta -somesarjakuvatyöpaja

Taidetarinoita Tuusulasta työpaja aktivoi Rykmentinpuiston asukkaat ja siellä vierailevat ihmiset luomaan omia Rykmentinpuiston veistoksiin liittyviä tarinallisia kuvia/kuvasarjoja. Työpaja opettaa ihmiset tekemään taiteellista ja rikastettua some-sisältöä. Pajassa opetellaan sisällöntuotantoa kuvakertomuksen näkökulmasta sekä käydään läpi kuvan ja tekstin välistä vuorovaikutusta. Tämän lisäksi opetetaan myös mitä kaikkea tulee huomioida, kun operoidaan sosiaalisen median maailmassa. Tarinat ja kuvat julkaistaan sosiaalisen median alustoilla. Työpaja toimii jatkuvana internetissä. Ohjeet löytyvät Rykmentinpuiston nettisivuilta. Taidetarinoita Tuusulasta tarvitsee vielä nostatuksen kunnan some-alustoille ja mediaan. Myös museon lehtoreille tehdään perehdytys, jotta voivat ottaa ko. työpajan omaan opetusohjelmistoonsa.

Monitaidefestivaali 7.10.2023

Tuusulan taideohjelman järjestämä osallistava monitaidefestivaali tarjosi aktiviteetteja graffititaiteen, tanssin ja live-musiikin keinoin. Osallistavan katutaide-teemaisen Monitaidefestivaalin aikana kävijät pääsivät myös itse tekemään taidetta. Tapahtumassa muun muassa luotiin Tuusulan tunnelman mukainen hetkellinen ”Elämisen taidetta” -yhteistaideteos, jossa kävijät piirsivät maalitusseilla kaakelille omaan mielenmaisemaan sopivan kuvan Tuusulasta. Päivän ohjelmisto oli: Tumppe Varosen matkalaukkutrio -yhtye Taidetarinoita Tuusulasta -työpaja Jeniwain Popping ja Souldance -tanssityöpajat Have You Ever Seen The Jane Fonda Aerobic VHS? -yhtye The Valkyrians -yhtye Jaakko & Jay -yhtye Lyömättömät -yhtye.

Monitaidefestivaali ei kerännyt ennakkoasetelmiin oletettua yleisömäärää. Jälkikäteen on arvioitu, että vaikka ohjelma oli monipuolinen, katukulttuuriin teemoitettu, uusi tapahtumapaikka, viestintä ja huono sää verotti kävijöitä. Tapahtumaa mainostettiin printtijulistein sallituissa paikoissa. Some-markkinointi/viestintä ketju ei onnistunut Tuusulan kunnan viestinnän kanssa. Nytemmin taideohjelman viestinnästä ja erityisesti tapahtumatuotannon viestinnästä ja markkinoinnista kunnan tavanomaisen viestinnän osana on aloitettu keskustelut.

Talous

Taidevelvoitteen avulla on varat kerätty kunnan hallinnoimaan, vuonna 2018 perustettuun Rykmentinpuiston taiderahastoon. Kertyneiden myyntitulojen (3 % tontin hinnasta) lisäksi kunta luovuttaa 1,5% myyntihintaa vastaavan summan taiderahastoon. Taiderahasto on tili, jonka varoja käytetään taideohjelman mukaisesti. Rahaston varoilla tehtävistä hankinnoista ja toimista päättää Tuusulan taideohjelmien ohjausryhmä. Varoja käytetään taideteoksiin (60%), tapahtumatuotantoon (20%), taiteen koordinointiin (10%), suunnittelun lisäkustannuksiin (5%) ja teosten huoltoon (5%), rahaston sääntöjen mukaisesti.

Taiderahaston pääkirjan tiedot vuodelta 2023 osoittavat, että taidevelvoitteen kertynyt osuus oli yhteensä 135 000 € (vuosi 2023). Ostoja on tehty 6958,50 eurolla (vuosi 2023), sisältäen taiteilijan tuotantosopimusten eriä sekä taidekoordinaattorin ja alihankkijoiden maksuja. Lopputulo per 31.12.2023 oli 697 778,86 €.

Hyrylän keskustan taideohjelma

Hyrylän keskustan taideohjelman ohjauksen järjestäminen hyväksyttiin Tuusulan kunnanhallituksessa 30.11.2020 siten, että sen ohjaus liitettiin Rykmentinpuiston taiteen ohjausryhmään; nimi vaihtui Tuusulan taideohjelmien ohjausryhmäksi ja sen jäseninä toimivat nykyiset Rykmentinpuiston taiteen ohjausryhmän jäsenet. Ohjausryhmän tehtävä on asiantuntijan ja ohjauksen rooli, sitä pyydettyäessä. Ohjaustehtävät vaihtelevat kussakin taiteenhankintaprosessissa, riippuen hankintamallista, projektin omistajasta ja maksajasta.

Särmän Tykkimiehenpolun puoleiselle seinälle on suunniteltu toteutettavaksi taideteos, jonka tekijäksi valittiin taiteilija Minna Kangasmaa taideteoksella *Yhteiselo*. Hankkeessa odotetaan rakennusluvan valitusprosessin päättymistä, jolloin myös taiteen tuotantosopimusta päästään edistämään. Taiteen paikaksi merkityllä julkisivulla on kaavan mukaisesti oltava taidetta vähintään 50 % osuudella. Nykyinen taidebudjetti 50 000€ ei tule täyttämään vaadetta nykyisillä suunnitelmillä.

Hyrylän keskustan taideohjelman prosesseja on aloitettu tarkentamaan, jotta alueen kehittämisen yhteydessä olisi varauduttu julkisen taiteen hankintoihin.

Palveluverkon taideohjelma

Palveluverkon taidehankinnat jatkuivat rakennusurakoiden tahtiin Moniossa, Tuusulanjärven kampuksella ja Riihikallion kampukselle. Rykmentinpuiston kampus hanke alkoi myös uusilla taidetilauksilla. Taidehankintoihin on käytetty n. prosentin periaatetta rakennuskustannuksista. Hankkeita toteutetaan ja hallinnoidaan palveluverkon työryhmissä, joissa taiteen osaprojektin projektipäällikkönä toimii intendentti. Hankkeissa voidaan käyttää Tuusulan taideohjelmien ohjausryhmää esim. lausunnoissa, kilpailuraadeissa ja esisuunnittelussa Tuusulaan tulevan julkisen taiteen kokonaisuutta ajatellen.

Kauden aikana ohjausryhmän jäseniä osallistui Riihikallion kampuksen ja Rykmentinpuiston taideteosten valintaprosessiin. Kauden aikana tehtiin Riihikallion kampuksen taiteilijasopimukset Pekka ja Teija Isorättyän, Jani Rättyän, Hanna Vihriälän ja Tapio Haapalan kanssa.

Rykmentinpuiston kampuksen taiteilijavalinnat tehtiin sisäänkäynnin, piazzan ja muurin taidekohteen osalta rinnakkaisella luonnostilauksella. Taiteilijasopimukset tehtiin Jarno Vesalan, Tamara Piilolan ja Jaakko Himasen kanssa. Eri kerroksissa sijaitseviin kuvatapetteihin ja akustoseinille taiteilijat valittiin suoratilauksella referenssi äänestyksen tuloksena. Valinnat ja sopimukset tehtiin valittujen taiteilijoiden kanssa, joita ovat Sanni Seppo, Miila Westin ja Terhi Asumaniemi. Päätös päiväkodin rakentamisesta Rykmentinpuiston kampuksen yhteyteen kirvoitti myös päiväkodin rakennuksen taiteen valintaprosessit. Rykmentinpuiston kampuksen ja päiväkodin taidetilaustöiden koordinaattorina toimi Laura Lehtinen (Frei Zimmer).

Tuusulanjärven kampuksen taidetyöt etenivät Teija-Tuulia Aholan melumuuriin ja sisäänkäynnin seinään tulevan taiteen osalta. Urakan kanssa tuli kiistaa taiteen kustannuksista melumuurin osalta. Lujatalo halusi lisälaskutukseen kiviaineksen vaihdon. Budjetti kirpaisi myös itse taideteosta, sillä taiteilijan uniikeista suunnitelmista melumuuriin jäi tämän vuoksi osa käyttämättä. Hankkeessa on haasteita niin kommunikoinnissa kuin hallinnassa, joka on mutkistanut myös taidetöitä. Kaikesta huolimatta Kim Simonssonin *Koululainen* veistos sekä Oona Tikkaon yhteisöllinen taideteos ovat toteutuksessa. Molemmat installoidaan kokonaisuudessaan vasta urakan päätyttyä.

Monion valotaiteet installoitiin vuoden viimeisillä viikoilla ja osa jäi kuluvaan vuoden puolelle, vaikka urakka valmistui ja talo otettiin käyttöön syksyn alussa. Valotaiteiden sovittaminen urakkaan on ollut hankalaa, koska taidetyö aloitettiin urakkaan kilpailutuksen jälkeen ja siten monet taideinstallointiin liittyvät työt on käsitetty lisätöiksi. Tekninen lautakunta halusi kuulla budjetin käytöstä ja valotaide hankkeen prosessista selvityksen, minkä allekirjoittanut teki. Työ ja valotaideprojekti tilattiin VALOA designilta. Taiteellisesta sisällöstä vastasi erityisesti valotaiteilija Antti Hiltunen. Valotaiteiden erityisyyden vuoksi tilaajien aktiivisuus hankkeen aikana oli myös merkittävää. Yhteistyö onnistui hyvin, kaikkien kiireistä huolimatta.

Laatinut

Minna Tuominen, 11.3.2024

intendentti, Tuusulan taidemuseo

Tuusulan taideohjelmien ohjausryhmä pj.

Tapahtumatuotanto
Kaarle Ranta, tuottaja